

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 100

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 6 november 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Uitbreiding Waaslandhaven - Impact op landbouwbedrijven

De bedrijven in de Waaslandhaven wilden al langer de ongebruikte gronden van de haven gebruiken om te bouwen of uit te breiden. Ze kregen er echter nooit een vergunning omdat ze beschouwd werden als een bedreiging voor de roofvogels die er hun leefgebied hebben. De Vlaamse Regering besliste onlangs dat de uitbreiding toch wel kan omdat het openbaar belang groot is, maar dat er dan wel moet gezorgd worden voor natuurcompensaties. Zo moet er wel op andere plaatsen 'nieuwe natuur' komen, zoals in Kallo en Sint-Gillis-Waas. In totaal gaat het om een uitbreiding van 270 hectare.

Geert Spanoghe van het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) geeft aan dat er nu eerder kleinere natuurcompensatiegebieden zijn, maar de nieuwe overeenkomst zal zorgen voor een groter open gebied. "Verschillende instanties moeten nog mee op de kar springen, ook landbouwers zullen moeten gecompenseerd worden. Maar voor de bruine kiekendief is het alleszins interessant om ook open gebieden te hebben om tijdens het foerageren (jagen) op bijvoorbeeld muizen te kunnen jagen." Spanoghe lijkt dus aan te geven dat ook landbouwers mogelijk grond zullen verliezen.

1. Hoeveel hectare, van de uitbreiding van 270 hectare, is landbouwgrond? Hoeveel verschillende landbouwbedrijven zijn daarop momenteel gevestigd?
2. Werden de landbouwers in kwestie al aangeschreven/werd op andere manieren al met hen gecommuniceerd? Wat werd hun precies verteld, welke concrete opties hebben ze?
3. Hoeveel landbouwers gingen al in op het aanbod van de Vlaamse Regering/overheid om in te gaan op compensatiemaatregelen? Hoeveel gaven aan dit niet te willen doen? Welke bijkomende maatregelen/initiatieven zal de minister nog nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 100 van 6 november 2023

van **STEFAN SINTOBIN**

1. De Haven van Antwerpen-Brugge en Maatschappij Linkeroever hebben, op basis van de bevoegdheden die hen door respectievelijk het Havendecreet en de Wet Chabert zijn toegekend, een strategische MER-procedure doorlopen om de inname van circa 270 ha terreinen (restgronden) op de linkerscheldeover (LSO) als haveninbreiding mogelijk te maken. De Vlaamse Regering besliste op 20 oktober 2023 overeenkomstig artikel 36ter van het Natuurdecreet dat de inname van de restgronden LSO is ingegeven door een dwingende reden van groot openbaar belang. Op basis van hun eindbeslissing over het programma restgronden LSO moeten de Haven van Antwerpen-Brugge en Maatschappij Linkeroever thans een natuurcompensatie uitvoeren in Kallo en Sint-Gillis-Waas.
2. In de berichtgeving over de beslissing van de Vlaamse Regering werd een quote van dhr. Spanoghe van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) opgepikt door de media. Hij geeft aan dat de vermelde restgronden in de haven eerder kleine, verspreid liggende zones in het havengebied betreffen die gecompenseerd zullen worden door de realisatie van aaneengesloten open gebieden. Het citaat dat "verschillende instanties nog mee op de kar [moeten] springen, ook landbouwers zullen moeten gecompenseerd worden" slaat echter niet op natuurcompensaties maar op vrijwillige beheerovereenkomsten die landbouwers kunnen afsluiten in dit gebied. Bij zo'n beheerovereenkomsten worden landbouwers vergoed (gecompenseerd) voor minderopbrengsten omdat ze vrijwillig ecologische restricties op hun teelt aanvaarden.

De natuurcompensaties gebeuren voor een verlies van Europese natuurwaarden op restgronden in het havengebied. Die natuurwaarde ligt niet voor alle percelen even hoog. In het MER is een inschatting gemaakt van de hoogte van die natuurwaarde. De te compenseren oppervlakte ligt ook flink lager dan 270 ha en past binnen de oppervlaktes waarover met de landbouwsector afspraken zijn gemaakt in het kader van het "Verbond voor de toekomst en leefbaarheid van het ommeland van de haven van Antwerpen, de polders op Linkerscheldeover" van 20 april 2022 (het "Ommelandverbond"), waarbij onder meer de Polder van het Land van Waas en de Boerenbond partij zijn.

De natuurcompensaties worden grotendeels uitgevoerd op gronden die reeds een bestemming natuurgebied hadden maar in gebruik waren door landbouwers. De meeste gronden voor de natuurcompensaties zijn inmiddels reeds in eigendom van een overheid (o.a. de Haven van Antwerpen-Brugge) of in verwerving op basis van een verkoop- of ruilbelofte. In geen van de beide gebieden voor natuurcompensatie in Kallo en Sint-Gillis-Waas is er een landbouwbedrijf gevestigd.

3. Aan alle eigenaars werd de mogelijkheid geboden om hun perceel met de overheid te ruilen voor een landbouwperceel elders of gewoon vrijwillig te verkopen aan de overheid.

De meeste eigenaars van de gronden waarop de natuurcompensatie zal worden uitgevoerd, hebben hun perceel reeds geruild voor een ander landbouwperceel van de overheid of verkocht, of hebben hiervoor reeds een verkoop- of ruilbelofte ondertekend. Met 2 eigenaars lopen nog gesprekken om de ruilbelofte af te ronden. Daarmee zullen

alle nodige gronden voor de realisatie van de natuurcompensaties verworven zijn en zijn er geen bijkomende maatregelen/initiatieven nodig.